

man vil blæse og have mel i munden på samme tid, hvilket som bekendt er umuligt.

Vor advarsel skyldes ikke, at vi mener, at man bare skal give efter for russisk pres. Der kan meget vel være situationer, hvor man klart skal afvise et sådant pres, men alle har erkendt, og vi har hørt meget om det, at der ikke kan skabes fred, varig fred og sikkerhed i Europa imod Rusland, men kun med Rusland, og at der siden 1991, da den demokratiske revolution sejrede i Rusland og Sovjet blev opløst, var skabt enestående muligheder herfor.

Nu går man den modsatte vej, nu vil man skabe sikkerhed, ikke sammen med det demokratiske Rusland, men på trods af og imod Rusland og reelt med udelukkelse af Rusland. I stedet for at bruge den nye situation til en omfattende nedrustning, til skabelse af atomvåbenfrie zoner og gensidige garantier for staternes integritet inden for rammerne af OSCE, lægger man op til, hvad der meget nemt kan blive en tilbagevendende til den kolde krig. Kun den, der lever i en drømmeverden, kan tro noget andet.

Også fra varme tilhængere af NATO hører vi advarende røster. Især i USA er denne kritiske holdning voksende. Men jeg skal her nøjes med et enkelt citat fra New York Times, som i en lederartikel den 26. oktober sidste år skrev følgende:

»NATO's udvidelse vil dele snarere end forene Europa og skabe nye sikkerhedsgrenser, der til at begynde med vil udelukke nogle af de nye østeuropæiske nationer som for eksempel de baltiske lande. Værst af alt vil den« altså udvidelsen »i Rusland afføde den defensive nationalisme og kompromittere den europæiske sikkerhed i stedet for at styrke den.«

Længere henne i lederen hed det:

»Den kloge måde, hvorpå Vesten kan konsolidere sin sejr i den kolde krig, er ikke at drive Rusland ind i et hjørne af forbitrelse, men at søge at engagere Rusland i en retfærdig og holdbar fred. Hvis Rusland igen viser tegn til at true sine naboer, ja, så vil der være tid til at udvide NATO.«

Det er altså noget, skriver New York Times, som man kan komme tilbage til, hvis man på et tidspunkt føler, at der eksisterer en trussel, men det gør der altså ikke i dag. Jeg synes, at man burde lægge sig dette nøgterne budskab på sinde i kredsen af NATO-stater, inklusive Danmark, i stedet for som man gør nu på ny at grave nye grøfter, for det vil trods alle forsøg på besmykkelse og taler om partnerskab med Rus-

land, og hvad ved jeg, være det faktiske og uundgåelige resultat af den planlagte udvidelse.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den største udenrigspolitiske udfordring i disse år er at benytte de muligheder, som den kolde krigs afslutning har skabt til at skabe et stabilt, demokratisk og udelt Europa. EU's udvidelse mod Øst er en del heraf. NATO's udvidelse er også et led i disse bestræbelser.

Indsatsen for at virkeliggøre målet om et stabilt, demokratisk og udelt Europa foregår sideløbende i flere forskellige sammenhænge. Disse er ikke konkurrerende, men understøtter gensidigt hinanden.

OSCE spiller en afgørende rolle for skabelse af en ny sikkerhedsstruktur i Europa. OSCE's arbejde med en ny sikkerhedsmodel, en europæisk sikkerhedsmodel for det 21. århundrede, sigter også imod at udvikle et fælles sikkerhedsrum uden skillelinje. Inden for rammerne heraf sættes der på et samarbejde på grundlag af respekt for menneskerettigheder, retsstatsprincipper, markedsøkonomi og sociale rettigheder om at bekæmpe tidens trusler mod vor fælles sikkerhed: etniske spændinger, terrorisme, organiseret kriminalitet og meget mere.

NATO's udvidelse har til formål at styrke stabiliteten og sikkerheden for alle Europas lande, men udvidelsen må ikke skabe nye skillelinjer. Denne målsætning fremgår af NATO's udvidelsesstudie, som jeg redegjorde for under forespørgselsdebatten den 18. januar 1996, og som klart fastslår, at NATO's beslutning om at åbne alliancen for andre europæiske lande ikke er vendt mod nogen stat eller blok.

NATO's praktiske hovedopgave i de kommende år består i at håndtere de mange risici i det nye Europa. NATO kan optræde som et korps, der kan sættes ind over for kriser i Europa og Europas nærområde – ikke på egen foranledning, men på foranledning af FN og OSCE og gerne i samarbejde med partnerlandene, herunder Rusland og Ukraine, sådan som det i praksis sker i dag i det tidligere Jugoslavien.

NATO må indrettes til at løse de nye opgaver. Det kræver en smidiggørelse af NATO's strukturer, og en ny, slanket kommandostruktur indgår som et element heri. Mobile, multinationale værnssfælles indsatsstyrker – et langt udtryk, der i NATO-jargon hedder CJTF – er en anden vig-